

Orlogskaptajn Frederiksen.

Bemærkninger i Tilslutning til

Generalauditerens Foredrag om ny Militær Straffelov.

1. Indledning.

Da Personelkontoret allerede paa nuværende Tidspunkt efter den nye Militære Straffelovs Ikrafttræden har høstet adskillige praktiske Erfaringer vedrørende Problemet "Eftertjeneste", har jeg ment, at det muligvis kunde være af Interesse for Selskabets Medlemmer at blive gjort bekendt hermed.

At skønne efter de talrige Forespørgsler, som Personelkontoret i den senere Tid har modtaget, maa Problemet Eftertjeneste i Sandhed siges at være - i Forbindelse med den nye Straffelov - et af Tidens mest aktuelle Spørgsmaal.

Der er til Dato i Søværnet forekommet i alt ca. 50 Tilfælde af Eftertjeneste, der alle er behandlet af Personelkontoret efter Indstilling fra de respektive Skibschefer og Myndigheder, men de til Personelkontoret rettede mange Forespørgsler forud for Indstillingerne viser tydeligt, at det nyfødte Barn: Eftertjenesteproblemet har voldt adskillige Ve'er i sin Fødsel, og Personelkontoret er klar over, at flere Efterve'er vil følge.

2. Kan vi ikke helt slippe fri for Eftertjeneste ved Søværnet, da vi ikke har faste Hjemsendelsestider som i Hæren?

Man er meget hurtigt blevet klar over, at saavel Indstillingen til Eftertjeneste som Afgørelsen, der i Henhold til Kundgørelse B.15 Pkt. 4 træffes af Personelkontoret, kræver Omtanke, og det er derfor menneskeligt og forstaaeligt, at følgende Spørgsmaal hurtigt fra flere Sider maatte dukke op: Kan vi ikke slippe fri for al det Besvær? et Spørgsmaal, der naturligvis maatte bringes frem paa en korrekt Form:

Kan det ikke undgaaes, at Bestemmelsen i Militær Straffelovs §§ 31 og 46 bringes i Anvendelse overfor Søværnets værnepligtige?

et Spørgsmaal, der maatte ledsages af en mere passende Motivering

(end den oprindelige), hvorfor følgende Motivering har været nævnt:

at der ikke for Søværnet er fastsat nogen bestemt Værnepligtstid med bestemte Hjemsendelsesdatoer.

Hertil er at bemærke,

at Loven, saaledes som den nu er affattet ikke undtager Søværnets værnepligtige og derfor ogsaa maa bringes i Anvendelse overfor vore værnepligtige,

at der ikke under Lovens Udarbejdelse og før Lovens Forelæggelse fra autoritativ Side er fremkommet Ytringer angaaende dette Forhold,

at det sikkert ogsaa vil være uheldigt at stille Søværnets værnepligtige anderledes end Hærens paa dette Punkt.

Det vil da ogsaa af Ministeriets Kundgørelse B.15 saavel af Punkt 4 som 5 tydeligt fremgaa, at den militære Straffelov paa dette Punkt skal bringes i Anvendelse overfor Søværnets værnepligtige. Punkt 5 slutter endda med følgende strenge Bestemmelse: "Ministeriet ønsker som Ledetraad ved disse Afgørelser fastholdt, at fuldstændig Fritagelse for Eftertjeneste bør være en Undtagelse .." og det nytter derfor ikke at henvise til Punkt 4, som siger, "at Søværnskommandoen bemyndiges til at træffe Afgørelse om, hvorvidt en værnepligtig, der skulde holdes til Eftertjeneste, skal hjemsendes, før den fulde Eftertjenestetid er udløbet".

Søværnskommandoen kan naturligvis ikke bestemme, at alle de foreliggende Tilfælde af Eftertjeneste skal eftergives, da dette jo vilde være i direkte Modstrid med det tydelige Direktiv i Slutningen af Punkt 5.

Men lad os se lidt paa Motiveringen for at §§ 31 og 46 ikke skulde bringes i Anvendelse overfor Søværnets Personal:

"At der ikke for Søværnet er fastsat nogen bestemt Værnepligtstid med bestemte Hjemsendelsesdatoer."

Denne Motivering kunde let give den - naturligvis fejlagtige - Opfattelse, at værnepligtiges Hjemsendelse hvilede paa Tilfældigheder.

Men slet saa tilfældigt foregaar det nu ikke.

Hæren har noget, de kalder en "Tjenesteomgang": en skematisk udarbejdet Plan med Indkaldelses- og Hjemsendelsesdatoer

fastlagt for en Aarrække.

I Søværnet kan vi ikke have en Tjenesteomgang for flere Aar frem i Tiden, da dette vilde kræve en Udrustningsplan for den tilsvarende Aarrække, men naar Udrustningsplanen i Juni Maaned er fastlagt for det følgende Aar, saa er faktisk saavel Indkaldelses- som Hjemsendelsesdatoerne fastlagt. Paa nuværende Tidspunkt er saaledes praktisk taget saavel Indkaldelses- som Hjemsendelsesdatoerne fastlagt for 1938.

Der synes saaledes ikke af den Grund at være nogen rimelig Motivering for, at §§ 31 og 46 i Militær Straffelov ikke skal bringes i Anvendelse overfor Søværnets Personel.

3. Der er herefter ingen Tvivl om, at vi ikke kommer uden om Problemet Eftertjeneste.

Det næste Spørgsmaal, der fra flere Steder har været rejst, er

Hvor skal Eftertjenesten aftjenes?

Det er indlysende, at intet Tjenestested er interesseret i at beholde sine Eftertjenestegaster. Det er en gammel Erfaring, at man bør undgaa at blande gammelt og nyt Mandskab sammen, og naar det gamle Mandskab saa tilmed er særligt udsøgte Straffegaster, saa er det naturligt, at det ene Tjenestested søger at læsse disse besværlige Fyre over paa et andet Tjenestested, og rigtigt er det jo ogsaa, at nogle Tjenestesteder har vanskeligere ved at have Eftertjenestegaster end andre.

Søværnskommandoen har imidlertid bestemt, at Eftertjenestegaster som Princip forbliver paa Tjenestestedet, hvorved forstaas, at Kystflaaden, Flaadestationen, Kystdefensionen og Flyvevæsenet hver beholde sine, og at Eftertjenestegaster fra Skibe, der stryger Kommando, aftjener Eftertjeneste paa det Sted, hvor Skibet oplægges, for at være til Raadighed ved Skibets Oplægning og Eftersyn efter Tugt.

Dette maa ogsaa være i Overensstemmelse med hele Aanden i og Meningen med Eftertjeneste, at den paagældende skal supplere sin paa Grund af Udeblivelse og Straf manglende Uddannelse med en

ekstra Uddannelse under Eftertjenesten, og dette maa derfor ske saa vidt muligt paa Tjenestestedet.

At samle samtlige Søværnets Eftertjenestegaster paa et Sted, f. Eks. i "Fyen", vilde alt for let faa Karakteren af en Straffekoloni og Eftertjenesten som Følge deraf faa Karakteren af Strafarbejde. Hvad jo slet ikke kan eller maa være Meningen - rent bortset fra, at det jo er en kendt Sag, at man lettere kan holde Styr paa urolige Elementer, naar disse blandes i den almindelige Værnepligtsmasse, end hvis samtlige 50 Straffegaster blev samlet i "Fyen".

Man bør formentlig heller ikke se bort fra den Betydning, Eftertjenestegaster kan have som et afskrækkende Eksempel. Formaalet med det hele skal vel være at nedsætte Straffenes Antal, men det er dog en almindelig kendt Praksis, at vil man benytte Fugleskræmsler, saa stiller man dem op forskellige Steder i Haven og gemmer dem ikke hen paa et Pulterkammer.

4. Kan Eftertjeneste aftjenes paa Hospitalet?

Efter min Formening ja, naar Hospitalsopholdet skyldes uforskyldt Sygdom. Dette maa være i Overensstemmelse med, at almindelig Tjeneste ogsaa kan aftjenes paa Hospitalet.

Noget andet bliver Forholdet, naar Hospitalsopholdet skyldes egen Forseelse i Forbindelse med Sygdom; i dette Tilfælde maa vel Hospitalstiden fradrages i Eftertjenestetiden. Dette vilde være i Overensstemmelse med Fortolkningen af § 27 i den kgl. Anordning af 1933 vedrørende det værnepligtige Mandskabs Tjenstedygtighed og det udskrevne Mandskabs Fordeling.

Det vilde være interessant at høre Generalauditorens Mening om dette Spørgsmaal.

5. Efter at have omtalt Spørgsmaalet, om Eftertjeneste kan undgaaes i Søværnet og Spørgsmaalet om, hvor Eftertjeneste skal og kan aftjenes, skal jeg gaa over til at omtale nogle Spørgsmaal vedrørende Beregningen af Eftertjenestetiden, der allerede paa nuværende Tidspunkt er forekommet i Praksis.

For Fuldstændighedens Skyld skal kun først nævnes et lille - egentlig overflødig - Spørgsmaal, som har været rejst, nemlig:

Kan manglende Kvarterarrest afsones under Eftertjeneste?

I Henhold til Militær Straffelov § 18 bortfalder Kvarterarrest, der ikke er udstaaet ved Tjenestens Ophør.

Det er en Selvfølge, at der ved Tjenestens Ophør i denne Forbindelse ogsaa skal forstaas Eftertjenestens Ophør.

6. Det første Spørgsmaal vedrørende Beregning af Eftertjeneste er et, der staar i Forbindelse med Overgangen til den nye Lov. Straffelovens Slutningsbestemmelse siger: Denne Lov træder i Kraft den 1' Juli 1937, hvorfor man paa et Tjenestested i samtlige Straffebøger havde sat en rød Streg ved den 1' Juli og først derefter paabegyndt Udregningen af Eftertjenestetiden.

Personelkontoret maatte imidlertid henlede Opmærksomheden paa B.15, Pkt. 5, 2' Stk., der jo udtrykkeligt siger:

"Ministeriet ønsker, at disse Bestemmelser skal indskræmpes de for Tiden indkaldte værnepligtige, idet man dog gør opmærksom paa, at Bestemmelsen i § 31 er ny, og at derfor kun den Strafafsøning, der sker paa Grund af Forseelser begaaede efter den 1' Juli 1937 kan komme i Betragtning i nævnte Henseende, medens Bestemmelsen i § 46 ikke er ny og derfor kommer til Anvendelse ogsaa paa tidligere ulovlige Fraværelser".

altsaa kun den Strafafsøning, der sker paa Grund af Forseelser begaaede efter den 1' Juli 1937 skal regnes med, medens ulovlige Fraværelser skal regnes med for hele Tjenestetiden - altsaa ogsaa før 1' Juli.

Der var derfor ingen anden Udvej end at regne hele Indstillingen - en Snes Tilfælde - om.

At en Straf, afsønt efter 1' Juli, for en Forseelse begaaet før 1' Juli i et enkelt Tilfælde fejlagtigt er blevet regnet til Eftertjeneste nævnes kun for Fuldstændighedens Skyld. Der staar jo, at Forseelsen skal være begaaet efter 1' Juli.

7. Et nyt Spørgsmaal er blevet stillet - af en endog særlig juridisk sagkyndig Søofficer.

Militær Straffelov § 31, 2' Stk. siger, at en værneplig-

tig, der har udstaaet Vagtarrest i tilsammen mindst 10 Dage eller dertil svarende strengere Straf, skal forrette Eftertjeneste. Men hvad sker der nu, hvis han har 30 Dages Kvarterarrest = 10 Dages Vagtarrest eller f.Eks. 2 x 20 Dages Kvarterarrest?

Hertil er at svare, at Kvarterarrest ifølge hele Sagens Natur ikke kan medføre Eftertjeneste. Det kunde derimod være nogenlunde berettiget at spørge, om 30 Dages Kvarterarrest vilde bevirke, at Forpligtelse til Eftertjeneste indtræder, saaledes at en senere ikendt Straf, f.Eks. 2 Dages skærpet Arrest kunde medføre 2 Dages Eftertjeneste?

Ogsaa det sidste Spørgsmaal maa besvares med Nej, da der staar "eller dertil svarende strengere Straf". Ved strengere sigtes til Strafarten, og da Kvarterarrest er mildere, bliver denne Arrest uden Indflydelse paa Spørgsmaalet, om Eftertjeneste skal præsteres.

8. 2 Eksempler paa, hvornaar Forpligtelse til Eftertjeneste indtræder.

a) En værnepligtig er straffet med: 8 Dages Vagtarrest.

Ingen Eftertjeneste!

Senere: 10 Dages skærpet Arrest.

Forpligtelsen indtræder altsaa først ved den sidste Straf, men den 1' Straf skal naturligvis medregnes ved Eftertjeneste,

altsaa 18 Dages Eftertjeneste.

b) 1' Straf: 2 Dages Vagtarrest

2' " : 8 " " .

Ingen af Straffene hver for sig forpligter, men tilsammen bliver det 10 Dages Vagtarrest, hvilket giver 10 Dages Eftertjeneste.

9. Nyt svarere Spørgsmaal, som maatte forelægges Generalauditøren til Afgørelse.

Eks. $\frac{3}{4}$

En værnepligtig er bestemt til Hjemsendelse den 10'.

Den 5' ikendes han 10 Dages skærpet Arrest.

Hvornaar skal han hjemsendes efter forrettet Eftertjeneste?

- 1) Hvis man siger: 10 Dages skærpet Arrest = 10 Dages Efter-tjeneste, der aftjenes, naar han kommer ud af Arresten, altsaa Hjemsendelse den 25'.
- 2) Hvis man siger, at Straffen 10 Dages skærpet Arrest vil normalt forrykke hans ordinære Hjemsendelsesdato til den 15', hvorefter Eftertjeneste i 10 Dage paabegyndes, kommer man ogsaa til, at han skal hjemsendes den 25'.
- 3) Den paagældende har imidlertid ved sin Straf faktisk kun undø draget sig 5 Dages Tjeneste, hvorfor der kun kan blive Tale om Eftertjeneste i 5 Dage, der ikke kan regnes fra hans normale Hjemsendelsesdag, da han i saa Fald vilde blive hjemsendt uden Eftertjeneste den 15' - samme Dag han kom ud af Arrest - men først kan regnes fra denne Dag -
altsaa: Hjemsendelse den 20'.

10. Sidste Eksempel:

Saa vel i Generalauditorens Bemærkninger til Loven som i B.15 Pkt. 5 staar udtrykkeligt: Mellemfristdage medregnes ikke.

Et Eksempel paa, hvorledes Mellemfristdage alligevel - tilsyneladende i hvert Fald - skal medregnes.

En værnepligtig har Eftertjeneste en vis Tid.

Han begaar en Forseelse i Eftertjenestetiden og straffes med 10 Dages streng Arrest.

Til 10 Dages streng Arrest hører 2 Mellemfristdage (Vagt-arrest).

Dette giver 12 Dages Eftertjeneste.

Den tidligere forskyldte Eftertjeneste kan nemlig ikke aftjenes paa de 2 Mellemfristdage.

Forlængelsen med de 2 Dage skyldes altsaa ikke, at det er Mellemfristdagene, der regnes med (i Modstrid med B.15), men at en Eftertjeneste paa Grund af en tidligere Straf ikke kan aftjenes samtidig med Vagtarrest.

11. Ved Beregning af "hele Døgn" i Udeblivelsen bortkastes det
overskydende Antal Timer.

12. Hvis Eftertjeneste udløber paa en Søndag, hjemsendes Lørdag.